RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Adviesrecht, verplichte participatie en delegatiebesluit

---

Zaak- & documentnr. : Z/21/088790/201542395
Portefeuillehouder : Hans Sluiter
Opsteller : Dick Boschman
Afdeling : RSO
Telefoonnr.

Samenvatting
De gemeenteraad wijst, in het kader van de Omgevingswet, voor activiteiten die mogelijk gemaakt kunnen worden via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit categorieën van gevallen aan waarover zij bindend advies wil uitbrengen en voor welke activiteiten participatie verplicht wordt. De gemeenteraad hoeft voor wat betreft het delegatiebesluit voorafgaand aan de Omgevingswet geen besluit te nemen over het inzetten van dit instrument. In het traject van de komende jaren richting een gemeente dekkend omgevingsplan kan over de mogelijkheid van de inzet van dit instrument nog uitgebreid het gesprek gevoerd worden in de gemeenteraad.

Beslispunten

1. De gemeenteraad besluit om de notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan vast te stellen.

Aanleiding
Onder de Omgevingswet kunnen plannen bij strijdigheid met het (tijdelijke) omgevingsplan mogelijk worden gemaakt door middel van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Daarmee kan – ondanks strijdigheid met het omgevingsplan – toch een vergunning worden verleend door het college.

De gemeenteraad kan gevallen van categorieën aanwijzen, waarin het college niet zomaar van het omgevingsplan kan afwijken en een vergunning kan verlenen. In die gevallen wordt de raad vooraf om bindend advies gevraagd. Ook kan de gemeenteraad onder de Omgevingswet het besluit nemen om participatie verplicht te stellen bij bepaalde categorieën van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten.

De voorstellen gedaan in deze notitie zorgen ervoor dat de raad voor nu de keuzes maakt waarover ze advies wil uitbrengen en voor welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie verplicht wordt. In het traject richting het nieuwe gemeente dekkende omgevingsplan zal met de ervaring van het werken onder de omgevingswet blijvend het gesprek met de raad worden gevoerd over het adviesrecht. Dit zodat met het nieuwe omgevingsplan de keuzes zijn gemaakt die aansluiten bij de wet.

Planning
De gemeenteraad moet - voor inwerkingtreding van de Omgevingswet - een besluit nemen over de gevallen waarin zij advies wil geven. Met het vastleggen van de keuzes in de notitie over het adviesrecht van de raad en participatie onder de omgevingswet start van een traject van meerdere jaren. Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet nu beoogd per 1-7-2022 hebben we te maken met een omgevingsplan van rechtswege, ook wel het tijdelijke omgevingsplan genoemd. Dit (tijdelijke) omgevingsplan zal de komende jaren vervangen worden door een conform de Omgevingswet opgesteld gemeente dekkend omgevingsplan.

Beoogd effect
De gemeenteraad heeft voor de periode van het tijdelijke omgevingsplan de keuze gemaakt over welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten zij het college advies wil geven en voor welke buitenplanse omgevingsplanactiviteiten participatie verplicht wordt.

Argumenten
1.1 De gemeenteraad moet - voor inwerkingtreding van de Omgevingswet - een besluit nemen over de gevallen waarin zij advies wil geven.
Het huidige raadsbesluit 'aanwijzingslijst gevallen waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen nodig is' vervalt automatisch bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Regelt de gemeenteraad niets, dan hoeft het college van B&W niet naar de gemeenteraad voor activiteiten die in strijd zijn met het omgevingsplan en heeft zij volledige beoordelingsvrijheid bij het al dan niet verlenen van een omgevingsvergunning voor een activiteit in strijd met het omgevingsplan.

1.2 Het is goed dat de gemeenteraad vooraf bepaalt waar zij wel en geen rol voor zich ziet.
De gemeenteraad is vaak al lang betrokken bij veel projecten. Dat blijkt wel uit de vele bestemmingsplannen die als hamerstuk worden aangenomen in de gemeenteraad. Ook worden veel ruimtelijke plannen opgesteld op basis van door de gemeenteraad vastgesteld beleid en/of kaders zoals bijvoorbeeld de Woonvisie en woningsplitsing. Voor deze ruimtelijke ontwikkelingen kun je je afvragen of deze onder de omgevingswet niet zonder advies van de raad kunnen worden afgedaan door het college.
Daarnaast wordt vanuit de omgevingstafels zo veel mogelijk aangestuurd op uitgebreid vooroverleg en bijbehorende participatie. Dat maakt dat het ruimtelijke plan "alleen" nog maar de juridische vertaling is van een ontwikkeling waar in afwijking van het planologische beleid toch medewerking aan verleend kan worden.

1.3 Eenvoudigere en snellere procedures
De gemeenteraad moet bij het bepalen van de gevallen waarin zij vooraf advies wenst te geven, meewegen dat de Omgevingswet als doel heeft om besluitvorming over initiatieven sneller, overzichtelijker en eenvoudiger te laten verlopen. Ook bij afwijkingen van het omgevingsplan is de reguliere procedure met een beslistermijn van 8 weken van toepassing. Indien noodzakelijk of op verzoek van de aanvrager kan deze termijn eenmalig met 6 weken worden verlengd. Het is echter niet zo dat wanneer een advies van de raad nodig is dat de behandelaar (gemeente) de beslistermijn kan verlengen.

1.4 De notitie is de start van een traject van meerdere jaren
Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet, nu beoogd per 1-7-2022, hebben we te maken met een tijdelijke situatie. De voorstellen gedaan in deze notitie zorgen ervoor dat de raad voor nu de keuzes maakt waarover ze advies wil uitbrengen en voor welke projecten ze participatie verplicht stelt. In het traject richting het nieuwe gemeente dekkende omgevingsplan zal met de ervaring van het werken onder de omgevingswet blijvend het gesprek met de raad worden gevoerd over het adviesrecht. Dit zodat met het nieuwe omgevingsplan de keuzes zijn gemaakt die aansluiten bij de wet en wat de wetgever met de Omgevingswet heeft beoogd.

1.5 Participatie is bij een aanvraag omgevingsvergunning in beginsel niet verplicht
Bij een initiatief dat past binnen de regels[1] van het omgevingsplan is participatie voor een initiatiefnemer niet verplicht. Dit zijn activiteiten die binnen de regels van het omgevingsplan vallen. In principe heeft voorafgaand aan het vaststellen van het omgevingsplan al participatie plaatsgevonden. Participatie door de initiatiefnemer wordt wel gestimuleerd.

[1] Dat geldt ook voor initiatieven die mogelijk zijn middels een binnenplanse omgevingsplanactiviteit (nu binnenplanse afwijking)

1.6 Participatie kan wel verplicht worden gesteld bij een vergunning voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten
Buitenplanse activiteiten zijn activiteiten die niet binnen het omgevingsplan passen. Hierover heeft dus ook nog niet eerder participatie plaatsgevonden. Of participatie in deze situatie wel of niet verplicht is, is aan de gemeenteraad om te bepalen. De gemeenteraad kan op grond van artikel 16.55 lid 7 Omgevingswet participatie voor bepaalde gevallen verplicht stellen. Met het vaststellen van de notitie besluit de gemeenteraad dat voor de aangewezen initiatieven de initiatiefnemer verplicht wordt participatie toe te passen. Het is dan aan de initiatiefnemer om participatie en overleg te organiseren voorafgaand aan het indienen van de aanvraag voor afwijking op het omgevingsplan. Doet zij dit niet dan kan het college van B en W de aanvraag buiten behandeling laten.

Kanttekeningen
1.1 De voorstellen gedaan in deze notitie zorgen ervoor dat de raad voor nu de keuzes maakt waarover ze advies wil uitbrengen en voor welke projecten ze participatie verplicht stelt.
Mogelijk dat in de toekomst sprake zal zijn van ontwikkelingen waarbij achteraf toch participatie of raadsadvies wenselijk was geweest. Dit zal dan uit evaluaties naar voren moeten komen. Indien dit zo is kan de participatieplicht en/of het adviesrecht op de benodigde onderdelen aangepast worden. In het traject richting het nieuwe gemeente dekkende omgevingsplan zal met de ervaring van het werken onder de omgevingswet blijvend het gesprek met de raad worden gevoerd over het adviesrecht en de participatieplicht.

Financiële paragraaf
Dit raadsvoorstel heeft geen aanvullende financiële consequenties op het programma Omgevingswet.

Relatie met het herstelplan
Dit raadsvoorstel heeft geen aanvullende financiële consequenties op het programma Omgevingswet. Dus past in het herstelplan.

Duurzaamheid
Bij het voorliggende voorstel speelt duurzaamheid in principe geen rol, gezien het feit dat notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie alleen toeziet op de processen rondom initiateven en bijbehorende vergunningaanvragen.

Participatie en communicatie
De notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan is in concept besproken in de raadswerkgroep Omgevingswet. Naar aanleiding van vragen uit deze raadswerkgroep is een hoofdstuk over het delegatiebesluit aan de notitie toegevoegd. Vanuit deze raadswerkgroep is het advies gegeven deze notitie ter vast stelling voor te leggen aan uw gemeenteraad.
Voor een meer uitgebreide toelichting op participatie onder Omgevingswet zie de kennisgeving verplichte participatie bij kerninstrumenten (nr: Z/21/088992). Deze kennisgeving is onderdeel van de stukken in het kader van de invoering Omgevingswet.

Intergemeentelijke samenwerking
Bij het opstellen van de notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan is gebruik gemaakt van goede voorbeelden uit andere gemeenten.

Bijlagen

201542393	Notitie adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie bij afwijkingen van het omgevingsplan
201542396	Raadsbesluit adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie

Westervoort, 21 februari 2022

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

M. Sluiter MA	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester